

Ügyiratszám: MN/33132-8/2014.

Tárgy: politikai hírhez fűzött hírolvasói vélemény törvényi tilalmának megsértése

**A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának
106/2015. (I. 27.) számú**

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) a Magyar Televízió Nonprofit Zrt.-vel (1016 Budapest, Naphegy tér 8., továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) szemben az M1 állandó megnevezésű médiaszolgáltatásban 2014. november 8-án 19 óra 30 perctől sugárzott „Híradó” című műsorszámmal kapcsolatos, 2014. december 16. napján hivatalból indított hatósági eljárásában megállapította, hogy a Médiaszolgáltató megsértette a politikai hírhez fűzött hírolvasói vélemény tilalmát rögzítő törvényi rendelkezéseket, ezért a Médiaszolgáltatót

felhívja, hogy a jelen határozat közlésétől számítva haladéktalanul tegyen eleget a jogszerű magatartás követelményének és tartózkodjék a jövőbeni jogsértésektől.

A Médiatanács figyelmezteti a Médiaszolgáltatót, hogy ugyanezen médiaigazgatásra vonatkozó szabály(ok) következő alkalommal történő megsértése esetén a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Mttv.**) 187. §-ában meghatározott jogkövetkezmények alkalmazására jogosult.

E határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálata a határozat közlésétől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, a Médiatanácsához három példányban benyújtott keresetlevéllel kérhető. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresetlevélben a keresettel támadott határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A keresetet a bíróság a beérkezést követő naptól számított 30 napon belül tárgyalás tartása nélkül bírálja el, a keresetlevélben tárgyalás tartása kérhető.

INDOKOLÁS

A Médiatanács bejelentés alapján, az Mttv. 167. § (1) bekezdése szerinti ellenőrzés keretében vizsgálta a Médiaszolgáltató M1 állandó megnevezésű médiaszolgáltatásában 2014. november 8-án 19 óra 30 perckor sugárzott "Híradó" című műsorszámot, melynek során felmerült az Mttv. 12. § (3) és (4) bekezdéseinek megsértése.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) 29. § (1) bekezdése alapján a Médiatanács az Mttv. 182. § u) pontjában foglalt hatáskörében hivatalból hatósági eljárást indított a Médiaszolgáltatóval szemben az Mttv. 12. § (3) és (4) bekezdéseiben foglalt rendelkezések vélelmezett megsértése tárgyában, továbbá a Ket. 29. § (3) bekezdése szerint az 1235/2014. (XII. 16.) számú, MN/33132-4/2013. ügyiratszámú végzésében tájékoztatta az ellenőrzés megállapításairól, a Ket. 51. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozattételi jogosultságáról és a Ket. 68. § (1) bekezdése alapján az iratbetekintés lehetőségéről.

A fenti ügyiratszámú végzést a visszaérkezett térítvény adatai szerint a Médiaszolgáltató 2014. december 22-én vette át, és 2015. január 19-én érkezett, MN/33132-5/2014. számon iktatott (MTV Nonprofit Zrt. saját, jogi iktatószám: 1235/2015.) beadványában – jogszabálysértés hiányára hivatkozással – a hatósági eljárás megszüntetését kérte, a vélelmezett jogsértésekkel összefüggésben pedig az alábbiakat adta elő.

A Médiaszolgáltató rögzítette, hogy a kifogásolt hírműsorszám részét képező hír tartalmát a világ egyik legnagyobb hitelminősítőjének a magyar gazdasággal kapcsolatos előrejelzése képezte, célját tekintve pedig arról nyújtott tájékoztatást, „*hogyan az elmúlt időszakban milyen tények igazolják a magyar gazdasági kilátások javulását, milyen kedvező gazdasági hírek érkeztek külföldről és hogyan vélekednek erről a kérdéssel magyar és külföldi gazdasági elemzők*”. Az előbbieken alapján, a Médiaszolgáltató álláspontja szerint a hír gazdasági jellegűnek minősült, amellyel kapcsolatban az Mttv. Médiaszolgáltató által idézett 12. § (3) és (4) bekezdéseiben foglalt rendelkezések megsértése fogalmilag kizárt.

A Médiaszolgáltató az előbbieken túl kiemelte, hogy az MN/33132-4/2014. ügyiratszámú végzésben idézett közlés – tartalmi, szerkezeti és logikai tekintetben – a 19:39:14-kor kezdődött hírblokk részeként hangzott el, továbbá a közlés nem a hírolvasó véleményének kifejeződése volt, hanem a hírhez szorosan kapcsolódó tény (tehát, hogy „*egyes hírportálok nem közölték, sem a Moody's döntését, sem a magyar gazdaság kedvező mutatóit*”).

Beadványa mellékleteként a Médiaszolgáltató „*a végzésben idézett közléshez hasonló*”, a „Híradó” című műsorszámában korábban elhangzott „*fordulatokat*” idézett, amelyekkel kapcsolatban a hatósági eljárás megindításának, és ebből adódóan a jogsértés megvalósulásának hiányára utalt.

A Médiaszolgáltató a fentiekben túl arra hivatkozott, hogy „*A bírói gyakorlat a tényállítás és a véleménynyilvánítás elhatárolásához az ún. bizonyíthatósági tesztet alkalmazza*”, amely alapján – jelen ügyben – a kifogásolt közlés ténynek, nem pedig véleménynek minősíthető, mert annak valóságtartalma bizonyítható. A Médiaszolgáltató beadványában utalt továbbá az Mttv.-ben rögzített szerkesztői szabadságára is.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok, különösen a Médiaszolgáltató nyilatkozata és a hatósági ellenőrzés megállapításai alapján az alábbi tényállást állapította meg, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. A Médiaszolgáltató M1 csatornáján 2014. november 8-án sugárzott „Híradó” című műsorszám 19:39:14-kor kezdődött hírblokkja és az ahhoz kapcsolódó hírolvasói közlés a következőket tartalmazta:

Hírolvasó: „*Javította a magyar gazdasággal kapcsolatos előrejelzését a Moody's, a világ egyik legnagyobb hitelminősítője. Mostanra már az ő szakértőik is úgy számolnak, úgy látják, úgy számolnak, hogy 3 % körül lehet az idei növekedés Magyarországon, jövőre pedig nagyjából további 2,5 % lesz. Az eddigi negatív kilátást 'stabilra' javították. A hazai elemzők többsége azt mondja, hogy már érett ez a döntés, sőt, annál is jobb állapotban van a magyar gazdaság, mint amit a nemzetközi hitelminősítők most mondanak róla.*”

Narrátor: „*Péntek éjjel, az amerikai piacok zárása után közölte legfrissebb jelentését a Moody's. A legnagyobb hitelminősítő szerint javulnak a magyar gazdaság középtávú kilátásai, ezért 'stabilra' javította a magyar államadós-osztályzat kilátását. A londoni elemzés szerint a magyar gazdaság stabilizálódik. A Moody's úgy véli, hogy idén 3 %-kal, jövőre pedig 2,4 %-kal nő a gazdaság teljesítménye.*”

Balatoni András (vezető elemző, ING Bank): „*Már régen érett volna egy felminősítés Magyarország esetében...*”

Narrátor: „*A hitelminősítők késve reagálnak, de a piac eddig is helyén kezelte Magyarországot. Erről beszélt az ING elemzője. Balatoni András szerint a Moody's döntése még több befektetőt vonz majd Magyarországra.*”

Balatoni András (vezető elemző, ING Bank): „*Hogy ha a bizalom visszatér Magyarország iránt, az azt fogja eredményezni, hogy a kamatok alacsonyabbak lesznek, és hogy ha alacsonyabbak a kamatok egy országban, az mindenkinek kedvező, aki valamilyen befektetést finanszíroz. Tehát kedvező ez a beruházó vállalatok számára, kedvező ez a háztartások számára, akik mondjuk hitelt próbálnak felvenni és kedvező a nemzetközi befektetői környezet szempontjából.*”

Narrátor: „*A Moody's-zal együtt most már mindhárom nagy nemzetközi hitelminősítő stabil kilátással jegyzi Magyarországot.*”

Orbán Viktor (miniszterelnök): „*Én minden héten kinyitom az Economistnak a legutolsó oldalát, ahol a különböző országok legfontosabb gazdasági mutatói táblázatba vannak rendezve. És amíg ott mi az első harmadban vagyunk, addig...*”

Narrátor: „Magyarországot a gazdasági sikere védi meg, ezt mondta a miniszterelnök a héten Münchenben. Orbán Viktor arról beszélt, az ország jó válaszokat adott a globális gazdasági problémákra, vagyis a magyar modell működik.”

Orbán Viktor (miniszterelnök): „Ma ami megvédi a magyar kormányzatot és Magyarországot az a gazdasági sikeressége. Ami nem azt jelenti, hogy úgy élünk, mint a németek, mert attól nagyon messze vagyunk. De azokban a mutatókban, amit gazdasági elvárásaként fogalmaznak meg Európában velünk szemben, Magyarország jól áll.”

Narrátor: „A héten az Európai Bizottság is jelentősen javította magyarországi előrejelzését. A pénzügyi biztos azt közölte, a magyar gazdaság felülmúlta a várakozásokat.”

Pierre Moscovici, pénzügyi biztos, Európai Bizottság (angol nyelven, narrátor alámondásával): „Kiemelkedő mértékben, 16,8 %-kal emelkedett a beruházások mértéke 2014 első felében. Ez meglepetést okozott az EU-ban, de még Magyarországon is, mondta a pénzügyi biztos.”

Narrátor: „A héten elején egyébként az Európai Bizottság lefelé módosította az Euró-övezet tavaszi növekedési előrejelzéseit, miután a világgazdaság az első félévben jóval kisebb ütemben nőtt a vártnál. A magyar mutatókat ugyanakkor felfelé módosították: a korábban jelzett 2,3 helyett 3,2 %-os növekedésre számítanak. Ezzel idén Magyarország lehet a második leggyorsabban fejlődő gazdaság az Európai Unióban.”

Hírolvasó: „A Moody's azért javította a magyar kilátásokat, mert a kormány sikereket ért el az adósság féken tartásában és a gazdasági növekedés beindításában, így reagált a Nemzetgazdasági Minisztérium. A közlemény szerint a Moody's elismerte az ország külső sérülékenységének csökkenését, amely például a követelményeket messzemenőig teljesítő magas devizatartalékban és a piaci körülmények között is jól teljesítő forintban mutatkozik meg. Hozzáteszik azt is, hogy az ország külső adóssága is nagymértékben csökkent annak köszönhetően, hogy a háztartások, a vállalatok és a bankok eladósodottsága is mérséklődött.”

Hírolvasó: „A jobbikos Novák Előd azt mondta, nem tartja meghatározónak az olykor manipulációval is felérő minősítetéseket.”

Hírolvasó: „Most pedig kapcsoljuk Gabler Gergely gazdasági elemzőt. Egyre nagyobb tehát az egyetértés a kormány, a hazai és a külföldi elemzők között. Már nem csak az idei 3 %-os növekedést látják nagyjából hasonlóan, hanem a jövő évi 2,5 %-ost is. Mit gondol ön erről?”

Gabler Gergely (vezető elemző, Erste Bank): „Jó estét kívánok, köszöntöm a nézőket. Én is úgy gondolom, hogy jövőre is maradhat egy jelentős növekedés a magyar gazdaságban, 2,3 - 2,5 % között, és ezzel a legtöbb elemző most már egyetért. Illetve az Európai Bizottság nemrég kiadott jelentésében is hasonló számokat lát. Tehát ez azt jelenti, hogy fenntarthatónak tűnik most a magyar gazdaság növekedése. Ami a hitelminősítők szempontjából a leginkább fontosabb, hogy milyen helyen áll az államadósság, illetve a külső adósság. Most már az Európai Bizottság, illetve a külföldi elemzőházak is csökkenő tendenciát látnak az államadósságban.”

Hírolvasó: „Valóban sorra jöttek a héten a kedvező hírek a gazdaságról, az államadóssággal kapcsolatban is. Mikor indulhatnak el a felminősítések?”

Gabler Gergely (vezető elemző, Erste Bank): „Úgy gondolom, hogy a kedvező (...) ahhoz még meg kell történjen a devizahitelek leváltásának, és nagyon sok fog múlni azon is, hogy milyen árfolyamon történik ez meg. Hogy ha piaci árfolyamon vagy ahhoz közel történik meg a leváltás, akkor sokat javulhat Magyarország megítélése, illetve csökkenhet a gazdaságpolitikával kapcsolatos bizonytalanság. Úgy gondolom tehát, hogy a jövő év vége felé kaphatja vissza Magyarország a 'befektetési' kategóriát a hitelminősítőktől, amit 2012-ben veszített el, de előbb még valószínűleg meg fogja előzni ezt egy olyan lépés, hogy a mostani 'stabil' kilátásról 'pozitív' kilátásra fogják helyezni a hitelminősítők az országot. Ez ugyanis a felminősítés előszobája.”

Hírolvasó: „Gergely, köszönjük szépen. Talán az mutatja a legjobban, hogy megint kifejezetten jó hír érkezett a magyar gazdaságról, hogy több internetes oldal elhallgatta vagy megpróbálja elhallgatni a Moody's döntését. Ezek azok a kritikus hírportálok, amelyek máskor mindenről hosszan beszámolnak, ami szerintük Magyarországnak vagy a magyar embereknek rossz. De most nem volt könnyű hetük, sok mindent kellett

ugyanis elhallgatniuk, hallhatták már egy részét: kedden az Európai Bizottság javította a magyar kilátásokat, szerdán derült ki, hogy tovább nőtt a boltok forgalma, csütörtökön az ipari teljesítmény emelkedett, pénteken pedig az derült ki, hogy Magyarország visszafizette a Gyurcsány-kormány által felvett uniós hitel egy újabb részletét, és végül, csattanóként, jött a Moody's kedvező jelentése."

2. Az előbbiek alapján a Médiatanácsnak tehát azt kellett vizsgálnia, hogy a hírolvasó a „*Talán az mutatja a legjobban, hogy megint kifejezetten jó hír érkezett a magyar gazdaságról, hogy több internetes oldal elhallgatta vagy megpróbálja elhallgatni a Moody's döntését. Ezek azok a kritikus hírportálok, amelyek máskor mindenről hosszan beszámolnak, ami szerintük Magyarországnak vagy a magyar embereknek rossz. De most nem volt könnyű hetük, sok mindent kellett ugyanis elhallgatniuk (...)*” közléssel az adott hírhez véleményt, értékelő magyarázatot fűzött-e, tehát, hogy megsértette-e az Mttv. 12. § (3) bekezdésében, illetve ezzel összefüggésben az Mttv. 12. § (4) bekezdésében foglaltakat.

A Mttv. 12. § (3) bekezdése szerint:

„A médiaszolgáltató hírszolgáltatást és politikai tájékoztatást nyújtó műsorszámaiban műsorvezetőként, hírolvasóként, tudósítóként rendszeresen közreműködő munkatársai bármely médiaszolgáltató által közzétett műsorszámban szereplő politikai hírhez véleményt, értékelő magyarázatot - kivéve a hírmagyarázatot - nem fűzhetnek.”

A Mttv. 12. § (4) bekezdése szerint:

„A műsorszámban közzétett hírekhez fűzött véleményt, értékelő magyarázatot e minőségének megjelölésével és szerzőjének megnevezésével, a hírektől megkülönböztetve kell közzétenni.”

A Médiatanács elsődlegesen rögzíti, hogy a médiaszolgáltató Mttv.-ben garantált szerkesztői szabadsága korlátjaként az Mttv. 12. § (3) és (4) bekezdésében rögzített követelmények - az Mttv. azonos, a „Tájékoztatási tevékenység” című szakaszában rögzített, a 12. § (1) és (2) bekezdése szerinti, a demokratikus nyilvánosság (közvélemény) kialakulása érdekében a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz kapcsolódó előírásokhoz hasonlóan - azt a célt szolgálják, hogy a közönség egy adott közéleti kérdésben - nem csak a releváns álláspontok birtokában, de - a médiaszolgáltató befolyásától mentesen, tárgyilagos és tényszerű tájékoztatás alapján alakíthassák ki álláspontjukat. Ennek módja, hogy a közéleti, aktuális eseményekről való tájékoztatást tartalmazó műsorszámaiban rendszeresen szereplő személyek (bemondók, riporterek, műsorvezetők stb.) megjelenése, megjelenítése útján a médiaszolgáltatók ne próbáljanak meg „burkoltan”, szubjektív vélemények tolmácsolásával befolyást gyakorolni a közönségre. Az említett, különösen fontos célra tekintettel az Mttv. 12. § (3) bekezdése világos, egyértelmű, szigorú követelményként tiltja meg, hogy a Médiaszolgáltatónak a hírszolgáltatást és politikai tájékoztatást nyújtó műsorszámaiban műsorvezetőként, hírolvasóként, tudósítóként rendszeresen közreműködő munkatársai bármely médiaszolgáltató által közzétett műsorszámban szereplő politikai hírhez véleményt, értékelő magyarázatot fűzzenek. Ez alól kivételt kizárólag a hírmagyarázat képez.

Fontos előjáróban leszögezni azt is, hogy az Mttv. 12. § (3) bekezdése nem jelenti az egyes vélemények megjelenésének aránytalan korlátozását, ugyanis nem állít abszolút tilalmat a vélemények közzététele elé. Az Mttv. 12. § (4) bekezdése a médiaszolgáltatásban közzétett hírek és a vélemények, értékelő magyarázatok viszonyát, közzétételének módját (e jellegének „azonosíthatóságát”) szabályozza, a közönség tárgyilagos tájékoztatáshoz fűződő jogának érvényesülése érdekében megkövetelve, hogy amennyiben ilyen vélemény (értékelő magyarázat) kerül ismertetésre, akkor az e minőségének megjelölésével és szerzőjének megnevezésével, a hírektől megkülönböztetve jelenjen meg.

A Médiatanács rögzíti, hogy az Mttv. 12. § (3) bekezdésében rögzített „*politikai hírhez*” szövegrész alapján nem kizárólag a (párt)politikai döntésekkel, bejelentésekkel, eseményekkel foglalkozó, azokról tudósító hírek tekintetében vizsgálandó a hírolvasói vélemény tilalmára vonatkozó rendelkezés megsértése, hanem e körben a Médiaszolgáltató által közzétett azon hírszegmensek is vizsgálat tárgyát képezik, amelyek e (párt)politikai döntésekkel, eseményekkel stb. összefüggő, azokhoz kapcsolódó közéleti kérdésekkel, például társadalom- és gazdaságpolitikai történésekkel, hatásokkal, következményekkel foglalkoznak. Ezt az álláspontot erősíti meg a Kúria Kfv.III.37.033/2014/3. sz. ítéletében, amikor rögzíti, hogy az Mttv. 12. § (3) bekezdése azt a célt szolgálja, hogy egy adott politikai, *közéleti* eseményről, hírről szóló tájékoztatás kapcsán kell érvényesülnie az előírásnak. Jelen ügyben érintett hírszegmens - témáját és tartalmát tekintve - a Moody's hitelminősítőnek a magyar államadós-osztályzat „stabil” minősítésűre javítása és a jövő évi prognózisok tükrében a magyar gazdaság

állapotát és kilátásait, továbbá a gazdasági és bizonyos, társadalomra gyakorolt hatásait mutatta be. A Médiaszolgáltató az alapvetően gazdasági jellegű bejelentéshez kapcsolódó, abból következő gazdaságpolitikai szempontokat is ismertetett (például Balatoni András a hitelminősítés kamatok csökkenését eredményező hatásáról beszélt, Gabler Gergely a magyar gazdaság növekedésének fenntarthatóságát hangsúlyozta és rámutatott, hogy a devizahitelek forintosításával kapcsolatos döntés akár kedvezőbb besorolást eredményezhet), e mellett - a Nemzetgazdasági Minisztérium álláspontjának bemutatásával - a gazdasági stabilitás és növekedés elérését a kormányzati döntésekhez kapcsolta, abból eredeztette [„A Moody's azért javította a magyar kilátásokat, mert a Kormány sikereket ért el az adósság féken tartásában és a gazdasági növekedés beindításában (...)].

Az előbbiek alapján a Médiatanács megállapította, hogy az érintett hírszegmens olyan politikai, közéleti kérdést feldolgozó hírnek minősül, amely tekintetében az Mttv. 12. § (3) bekezdése is vizsgálható, ebből következően nem helytálló a Médiaszolgáltató nyilatkozatában szereplő azon érv, miszerint a hírt és a híradást nem lehet az Mttv. hivatkozott rendelkezésében szereplő politikai hírral azonosítani, ilyen módon a jogszabálysértés fogalmilag kizárt lenne.

A Médiaszolgáltató az ismertetett tartalmú hírszegmenst annak megfogalmazásával zárta le, hogy *„Talán az mutatja a legjobban, hogy megint kifejezetten jó hír érkezett a magyar gazdaságról, hogy több internetes oldal elhallgatta vagy megpróbálja elhallgatni a Moody's döntését.”*, és ezeknek a *„kritikus”* hírportáloknak, amelyek máskor mindenről hosszan beszámolnak, ami szerintük Magyarországnak vagy a magyar embereknek rossz”, *„nem volt könnyű hetük, sok mindent kellett ugyanis elhallgatniuk”*, valamint ismertetve a véleménye szerint elhallgatott, kedvező eseményeket *„kedden az Európai Bizottság javította a magyar kilátásokat, szerdán derült ki, hogy tovább nőtt a boltok forgalma, csütörtökön az ipari teljesítmény emelkedett, pénteken pedig az derült ki, hogy Magyarország visszafizette a Gyurcsány-kormány által felvett uniós hitel egy újabb részletét, és végül, csattanóként, jött a Moody's kedvező jelentése.”*

A Kúria a 2014. április 16-án kelt, Kfv.II.37.803/2013/5. számú ítéletében - a tárgyhoz kapcsolódóan - az alábbiakat rögzítette:

„A néző befolyásolására egyetlen szó, egyetlen jelző is alkalmas lehet. Az Mttv. 12. § (3) bekezdés célja a tárgyilagos, értékelő magyarázatok nélküli tájékoztatás a politikai közéleti eseményekről. Amennyiben a hírközlés véleményértékelő magyarázatot is tartalmaz, már alkalmas a befolyásolásra és az Mttv. 12. § (3) bekezdésébe ütköző magatartást valósít meg.”

A Médiatanács álláspontja szerint a meg nem nevezett, a Médiaszolgáltatóhoz hasonlóan közéleti híreket, közérdeklődésre számot tartó eseményekről való beszámolókat szolgáltató hírportálokra, illetve azok tevékenységére vonatkozó megjegyzésekkel a Médiaszolgáltató egyértelműen negatív véleményt, értéktételeket (kritikát) fejezett ki, közlése hírmagyarázatként nem értékelhető, tekintettel arra, hogy a hírszegmens jelen határozat korábbi bekezdésében ismertetett témájához, tartalmához e hírportálok tájékoztatási tevékenységének minősítése („milyensége”) nem kapcsolódott, az a nézők tájékozódását nem segítette, e tekintetben irreleváns információnak minősült.

A Médiatanács a fentiekkel összefüggésben rögzíti ugyanakkor, hogy a jogszabályi előírás nem tesz különbséget a „negatív” és a „pozitív” irányultságú vélemények között, hanem általános értelemben korlátozza a véleményeknek, értékelő magyarázatoknak a közzétett hírekhez való hozzáfűzését.

A Médiaszolgáltató azon észrevételével kapcsolatosan, amely szerint az eljárás tárgyát képező közlés nem a hírblokkot követően, hanem annak részeként hangzott el, a Médiatanács az alábbiakat rögzíti. Az Mttv. 12. § (3) bekezdésében foglalt, *„nem fűzhetnek”* szövegrész alapján a hírhez kapcsolódó - és a törvény által említett módon nem közzétehető - vélemény az adott hírtől teljesen elkülönülve, külön mondatban, a hír után beolvastva, bemondva is szerepelhet, ugyanakkor akár a hírt tartalmazó mondatban is megjelenhet. Ha a műsorvezető által használt minősítő jelző, értékelő magyarázat az adott szöveggörnyezetben és a tájékoztatás alapjául szolgáló hírral összefüggésben nem vezethető vissza rajta kívül álló egyéb személyre vagy szervezetre (amelynek véleményeként azt közzéteszi), akkor ez a hírhez fűzött médiaszolgáltatói/műsorvezetői vélemény hatását kelti, amelyet viszont ilyen formában az Mttv. 12. § (3) bekezdés egyértelműen tilalmaz.

Erre tekintettel a Médiatanács megállapította, hogy a Médiaszolgáltató e tárgyban tett észrevétele a jogsértés megállapítása, megállapíthatósága szempontjából irreleváns.

A Médiatanács a Médiaszolgáltató MN/33132-5/2014. számú nyilatkozatában foglaltakkal összefüggésben kiemeli továbbá, hogy a jogszabályi előírás, illetve annak alkalmazása nem a közzétett vélemény valóságartalma

bizonyíthatóságát követeli meg, hanem bármilyen vélemény közlését tiltja egy meghatározott személyi kör (a hír- és politikai tájékoztató műsorvezetők, tudósítók) számára, a híreket közlő műsorvezetők esetében. Az eljárás tárgyát képező hírolvasói megszólalás kapcsán megállapítható, hogy az nem egy tárgyilagos, tényszerű, a hírhez szorosan kapcsolódó tájékoztatást tartalmazott, az ugyanis például abban esetben valósult volna meg, ha a közlés arról szól, hogy egy – vagy több, nevesített – konkrét portál (akármilyen okból kifolyólag) nem számolt be az adott eseményről. Tárgyi esetben azonban nem erről volt szó, a hírolvasó általánosítva, a kormány tevékenységét jellemzően bíráló internetes portálokról beszélt, mint amelyek szándékosan „elhallgatták” a híreket. Ebben a formában, az „elhallgatás” vélelmezésével viszont egy negatív értékítélet jelent meg, amely burkoltan azt az üzenetet közvetítette, miszerint a – sajtó demokratikus feladatait ellátó – kormányzattal szembeni kritikus médiumok egyoldalúan, elfogultan végzik tevékenységüket. Az effajta hírolvasói minősítés tekintetében elmondható, hogy semmi esetre sem minősülhet tényközlésnek. Az „elhallgatás” egyértelműen negatív jelentést hordozó szó, aki újságíróként vagy szerkesztőként „elhallgat”, az manipulálni, közvetetten a valóságot a közönségtől elkendőzni próbálja. Ugyanakkor a véleményközlésnek is lehet valós ténybeli alapja, de annak vizsgálata nem tartozik a Médiatanács feladatai közé, mert jelen ügy elbírálása szempontjából nem releváns. Függetlenül attól, hogy egy vélemény valós vagy valótlan ténybeli alappal rendelkezik, az Mttv. 12. § (3)-(4) bekezdések szempontjából ugyanúgy ítélandó meg.

A Médiaszolgáltató hírolvasója tehát azért, hogy a közelebről meg nem nevezett hírportálokat „kritikus” jelzővel illette, és ennek magyarázataként azok tevékenységét minősítette (negatív színben tüntette fel), kifejezett egy véleményt, amelyet kizárólag a közlés vélemény-jellegének megjelölésével és szerzőjének megnevezésével, a hírektől megkülönböztetve, és nem a hírolvasó, illetve a Médiaszolgáltató saját véleményeként tehetett volna közzé [Mttv. 12. § (4) bekezdés].

A Médiatanács rögzíti, hogy e körben nincsen jelentősége annak, hogy az érintett műsorvezető a közélet vagy a lakosság mekkora hányada által osztott véleményt fogalmaz meg, és hogy van-e a véleménynek valós ténybeli alapja; az Mttv. fentebb idézett 12. § (3) bekezdése minden további körülmény vizsgálata nélkül magát a vélemény közzétételét tiltja meg, a (4) bekezdés pedig előírja a vélemények közzétételének megfelelő módját a hírműsorokban. Mivel az Mttv. 12. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés célja az, hogy a közönség befolyásolástól mentesen tájékozódjon az adott hírszolgáltatást és politikai tájékoztatást nyújtó műsorvezetőből, nincs jelentősége annak sem, hogy az elhangzott vélemény a Médiaszolgáltatónak, vagy csupán a Médiaszolgáltató hírolvasójának álláspontját tükrözi, magára az objektív tényre (a vélemény hozzáfűzése a hírhez) terjed ki a tilalom. A hírolvasó, műsorvezető esetleges hibájáért ugyanúgy a médiaszolgáltató lenne a felelős (hasonlóan más, a médiaszabályozás által tiltott vagy korlátozott tartalmak esetéhez), ezért nem vizsgálendő, hogy a vélemény, kommentár a médiaszolgáltatóé, vagy a hírolvasóé volt.

Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a hírolvasó megszólalásának utolsó mondatában valóban tényszerű közlést hallhatott a közönség (Európai Bizottság javította a magyar kilátásokat, nőtt a boltok forgalma, emelkedett az ipari teljesítmény stb.), ettől függetlenül az előzőekben megfogalmazottak alapján megállapítható, hogy a hírolvasó a hírblokk kapcsán olyan véleményt, értékítéletet fogalmazott meg, amely e minőségének megjelölése és szerzőjének megnevezése nélkül kapcsolódott az „alaphírhez”.

A Médiatanács az előbbieken túl, az MN/33132-5/2014. számon iktatott nyilatkozathoz csatolt, „a végzésben idézett közléshez hasonló” fordulatokat, „amelyeket a nézők korábban már hallhattak a Híradó című műsorvezetőben” és amelyek „esetekben nem indult eljárás, fel sem merült, hogy jogsértés történt volna”, jelen hatósági eljárása keretében nem tette vizsgálata tárgyává, tekintettel arra, hogy ezek az információk (közlések) a jelen jogsértések tekintetében irrelevánsnak minősülnek. (Ettől függetlenül is megjegyezhető, hogy a csatolt hírek túlnyomó többsége nem is volt politikai-közéleti jellegű, illetve nem tartalmazott médiaszolgáltatói vagy hírolvasói véleményt, tehát semmiképpen nem tekinthető jelen ügy tényállásával analóg eseteknek.) A Médiatanács felhívja ugyanakkor a Médiaszolgáltató figyelmét, hogy a Hatóság hatósági felügyeleti tevékenységét kérelemre indult eljárásokban folytatja, illetve bejelentés alapján vagy az éves általános felügyeleti és piacfelügyeleti terve alapján végzett ellenőrzések eredményei alapján hivatalból indít eljárást a médiaszolgáltatókkal szemben, így annak megállapítására, hogy valamely médiaszolgáltatói közlés, vélemény jogsértő volt-e vagy sem, ugyancsak hatósági eljárás lefolytatását követően, az érdemi döntése keretében van lehetősége.

A Médiaszolgáltató megítélése szerint mérlegelési és felelősségi körébe tartozik, hogy mely híryanagokat, milyen módon közvetít a nyilvánossághoz. Ezen álláspont kapcsán a Médiatanács megjegyzi, hogy a médiaszolgáltatók

tevékenységüket a médiaszabályozás adta keretek között gyakorolhatják. Ennek keretében az, hogy egy hírműsorban mely hírek kerülnek a nyilvánosság számára közvetítésre, valóban a médiaszolgáltató szerkesztési szabadsága körébe tartozó kérdés. Amennyiben azonban egy hírről, eseményről tájékoztatást nyújt, úgy abban az esetben e tájékoztatásnak meg kell felelnie – többek között – az Mttv. politikai (közéleti) hírekhez fűzött hírolvasói vélemények tilalmát megfogalmazó rendelkezéseinek (12. § (3)-(4) bekezdések).

A Médiatanács mindezek alapján megállapította, hogy a Médiaszolgáltató megsértette a politikai hírhez fűzött hírolvasói vélemény közzétételének az Mttv. 12. § (3) bekezdésében foglalt törvényi tilalmát azzal, hogy a kifogásolt műsorszámban az egyes hírportálokat „kritikus” jelzővel illetett és azok tájékoztatási tevékenységét minősítette („*máskor mindenről hosszan beszámolnak, ami szerintük Magyarországnak vagy a magyar embereknek rossz*”, továbbá „*nem volt könnyű hetük, sok mindent kellett ugyanis elhallgatniuk*”), ezzel egyúttal megsértette az Mttv. 12. § (4) bekezdésében foglaltakat is, hiszen véleményét nem e minőségének megjelölésével, a hírektől megkülönböztetve tette közzé.

A Médiatanács a jogsértések miatt alkalmazandó jogkövetkezmény meghatározása során az alábbi szempontokat vette figyelembe.

Az Mttv. 186. § (1) bekezdés értelmében:

"Amennyiben a jogsértés csekély súlyú és ismételtség nem állapítható meg, a Médiatanács, illetve a Hivatal - a jogsértés tényének megállapítása és figyelmeztetés mellett - legfeljebb harminc napos határidő tűzésével felhívhatja a jogsértőt a jogsértő magatartás megszüntetésére, a jövőbeni jogsértésektől való tartózkodásra, illetve a jogszerű magatartás tanúsítására, és meghatározhatja annak feltételeit."

A Médiatanács az Mttv. 2011. január 1-jén történt hatálybalépése óta nem állapította meg az Mttv. 12. § (3) és (4) bekezdéseinek megsértését a Médiaszolgáltatóval szemben.

A Médiatanács a jelen eljárásban feltárt jogsértéseket csekély súlyúnak értékelte, tekintettel azok első alkalommal történő megvalósulására, valamint a jogsértések esetszámára.

Tekintettel a jogsértések csekély súlyára és az ismételtség hiányára, a Médiatanács az Mttv. 12. § (3) és (4) bekezdéseinek első alkalommal történő megsértése miatt az Mttv. 186. § (1) bekezdése szerinti jogkövetkezményt alkalmazta a Médiaszolgáltatóval szemben, azaz a jogsértések tényének megállapítása és a figyelmeztetés mellett felhívta a jövőbeni jogsértésektől való tartózkodásra, illetve a jogszerű magatartás tanúsítására.

A hatósági eljárás során a Ket. 153. §-ában foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdés da) pontján, valamint az Mttv. 163. § (1) és (3) bekezdésén, valamint a 164. §-on alapul. A tárgyalás tartására vonatkozó tájékoztatás a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 338. § (1) és (2) bekezdésein alapul.

Budapest, 2015. január 27.

A Médiatanács nevében

dr. Karas Monika
elnök

dr. Koltay András
hitelesítő tag